

KO HO‘O ‘ALO‘OFÁ ‘OKU A‘U HAKE KI HE
NGAAHI LANGI

“‘E ‘Eiki, te u
fakamālō kiate
koe ‘i he ‘ao ‘oe
kakai:
te u hiva kiate
koe ‘i he ngaahi
pule‘anga.
He ‘oku lahi ho‘o
‘alo‘ofa ‘o a‘u ki
he ngaahi langi,
mo ho‘o mo‘oni ki
he ngaahi ‘ao.”

(Saame 57:9,10)

'I hono 'unuaki'i 'e Tevita 'a e 'a'ake ki Selusalema na'a ne hiva: "He 'oku tolonga 'o ta'engata 'ene 'alo'ofo" (1 Kolinito 16:34).

'I he taimi na'e tuku ai 'a e 'a'ake 'i he Temipale 'o Solomone, na'e hiva 'a e kau Livai: "He 'oku tolonga 'o ta'engata 'a 'ene 'alo'ofo" (2 Kolinito 5:13).

'I he taimi na'e tutu ai 'e he afi fakalangi 'a e kau Siu, na'a nau toe pehe:
"He 'oku tolonga 'o ta'engata 'a 'ene 'alo'ofo" (2 Kolinito 7:3).

'I he taimi na'e 'alu atu ai 'a Sihosafate ki he taú, na'e hiva 'a e kau Līvaí:
"He 'oku tolonga 'o ta'engata 'a 'ene 'ofá" (2Kolinito. 20:21).

I he taimi na'e fakatoka ai 'e Selupēpeli 'a e makatu'unga 'o e Temipale fo'oú, na'e hiva'i ia: "Koe'uhiko 'ene 'alo'ofo... 'oku ta'engata" ('Esela Ko e kupu'i lea tatau 'oku toutou lea'aki ia 'i he Sāme 100, 103, 106, 107, 118, 136 mo e 138.

Na'e kikite 'a Selemaia, 'i he taimi 'e toe fakafoki mai ai 'a Selusalema, 'e hiva'i ia: "He 'oku tolonga 'o ta'engata 'a 'ene 'ofá" (Selemaia 33:11).

Ko e hā 'ene 'uhinga kiate au 'oku ta'engata 'a e 'ofa 'a e 'Otuá?

Ko e hā 'oku kau ki he 'ofa ko iá?

Ko e hā ha ngaahi lelei 'okú ne 'omi kiate aú?

Te u tali fēfē 'a e 'ofa ko iá?

Ko e 'ofa 'a e 'Otuá:

- 'Ofa 'oku tolonga 'o ta'engata (Saame 136).
- 'Ofa 'oku ne liliu (Saame 51).
- Fakamolemole'i 'o e 'ofá (Saame 130).

Tali 'a e tangatá ki he 'ofa 'a e 'Otuá:

- Fakahīkihiki mo e falala (Saame 113 mo e 123).
- Tāpuaki mo e tangane'ia (Saame 103).

KO E 'OFA 'A E 'OTUÁ

'OFA 'OKU TOLONGA 'O TA'ENGATA

"Fakafeta'i ki he 'Eikí, he 'oku lelei ia; 'Oku tolonga 'o ta'engata 'a 'Ene 'ofa" (Saame 136:10)

Ko e Sāme 136 ko ha fo'i hiva fakafepaki ia. 'I he veesi takitaha 'e 26, 'oku fakahīkihiki'i ai 'e he konga 'e taha 'o e taú 'a e 'Otuá pea ko e konga 'e tahá 'okú ne tali 'a e 'uhinga 'okú ne fakatonuhia'i ai 'a e fakahīkihiki ko iá: "Koe'uhí he 'oku tolonga 'o ta'engata 'a 'ene 'alo'ofá." 'E lava ke liliu 'a e fo'i lea faka-Hepelū na'e liliu ko e "alo'ofá" ko e "anga'ofa," "ofá." Ko e ha 'oku fai 'e he 'Otua 'i he'ene 'ofa ta'engata?

Kuó Ne fai ha ngaahi ngāue fakafo'o fakatupu 'a e me'a kotoa pē 'okú ne 'ākilotoa kitautolu (Saame 136:1-9)

Na'á ne fakatau'atāina'i 'a ' Isileli mei he nofo pōpulá pea fokotu'u kinautolu 'i he Fonua ' o e Tala'ofá (Saame 136:1022)

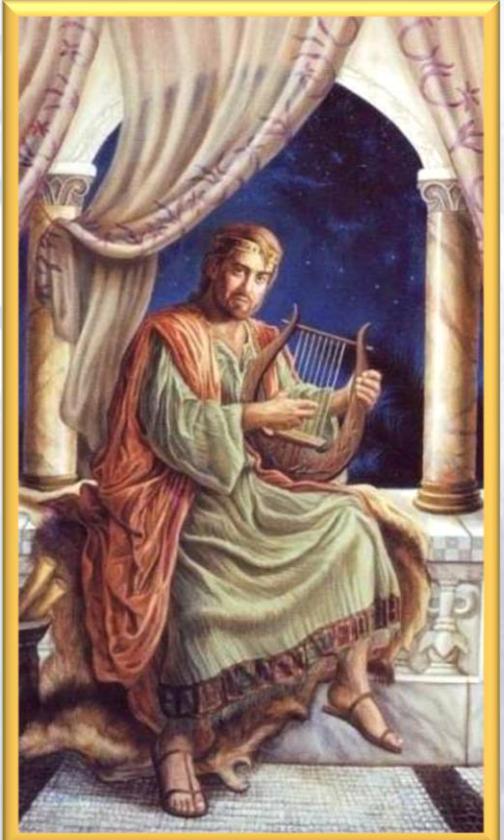
'I he lolotonga ni, 'oku Ne tokanga'i, fakahaofi, mo poupou'i kitautolu (Saame 136:23-26)

'Oku 'ikai ke uesia pē 'e he 'ofa 'a e 'Otuá 'a kinautolu 'oku 'ofa 'iate lá, he 'okú Ne "foaki 'a e me'akai ki he me'a mo'ui kotoa pē" (Saame 136:25). 'I he fakakaukau atu 'a e tangata fa'u sāmé ki he 'ofa ko iá, 'okú ne kamata mo faka'osi 'ene himí 'aki hono fakaafe'i kitautolu ke tau fakahīkihiki'i 'a e 'Otuá (Saame 136:1, 26).

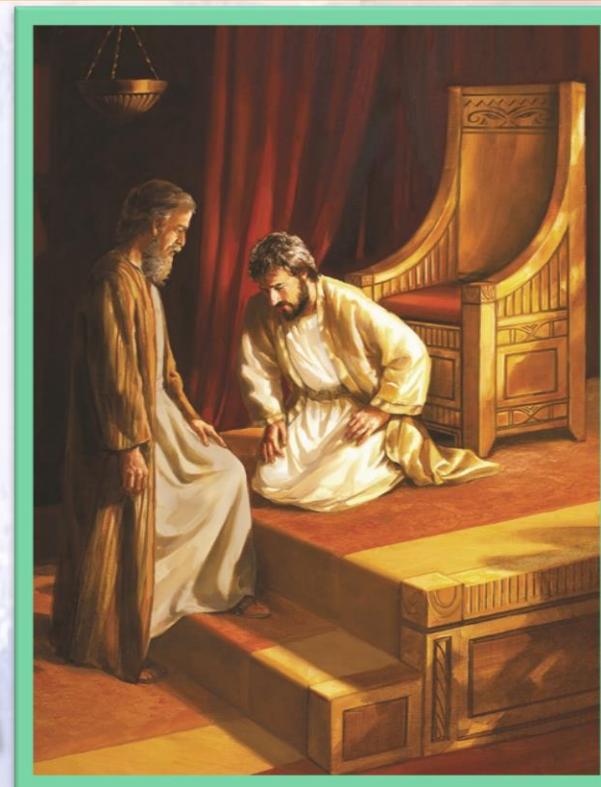
'OFA 'OKU NE LILIU

"Fakatupu 'iate au ha loto ma'a, 'e 'Otua, pea fakafo'ou ha laumālie tu'u ma'u 'i hoku lotó" (Saame 51:10)

Na'e hiki 'a e Saame 51 'e Tevita "i he'ene ha'u kia Patisepa, na'e ha'u 'a Netane ko e palofita kiate ia" (tohi). ' I he a'u mai ki he mōmeniti ko iá, na'e fakamamahi'i ai ' a e loto - mamahi ' i he laumālie ' o Tēvitá Na'á ne fakaava hono lotó he taimí ni 'i he 'ao 'o e 'Otuá 'o vete 'ene angahalá 'o 'ikai mitigating pe fakatonuhia'i ia, 'o 'ilo'i 'a e 'ikai ke ne lava 'o ta'ofi 'ene faiangahalá (Saame 51:3-5)

Na'á ne 'ilo'i, 'e fakama'a 'e he 'Otuá 'ene angahalá mei he'ene 'ofa lahí pea to'o faka'aufuli 'ene maumaufonó (Saame 51:1-2, 7-9). Ka na'e faka'ohovale 'a e toe hoko atu 'a Tevita. 'Oku 'ikai ke Ne fiemālie 'i he fakamolemolé. Kapau he 'ikai ha liliu 'i he'etau mo'uí, 'e kei hokohoko atu pē 'a e 'ikai ke tau lava 'o ta'ofi 'etau faiangahalá. 'Oku tau fie ma'u ha liliu.

'Oku lava pea 'oku finangalo 'a e 'Otuá ke fakahoko 'a e mana ko iá: fakatupu ha loto ma'a mo ha laumālie totonu 'iate kitautolu (Saame 51:10).

Ko e fakamolemole mo e fakafo'ou 'o 'etau hoko ko e ola 'o e fiefia, fakamo'oni, hiva mo e fakahikihiki (Saame 51:12-15). Pea 'oku fiefia ' a e ' Otuá ' i hono ma'u ' etau fakahikihiki anga - fakatōkilalo ' o e ' ofá(Saame 51:16-19).

'OFA 'OKU FAKAMOLEMOLE'I

""Kapau ko koe, 'Eiki, na'a ke tauhi ha lekooti 'o e ngaahi angahala, 'Eiki, ko hai 'e lava 'o tu'u? Ka 'oku 'iate kimoutolu 'a e fakamolemolé, koe'uhí ke mau lava, 'i he 'apasia, 'o tauhi 'a kimoutolu" (Saame 130:3-4)

'Oku 'i ai 'a e ongo kaveinga tefito 'e ua 'o e Sāme 130

Ko e fakamolemolé

Ko e angahalá ko ha vanu loloto ia 'oku tangi ai 'a e tokotaha faiangahalá ki he 'Otuá (Saame 130:1-2). 'I he'etau fanongo kiate kitautolú, 'oku 'afio mai 'a e 'Eikí kiate kitautolu pea ... ko e hā e me'a 'okú ne mamata ki aí?

Kapau te Ne tukutaha 'etau tokangá ki he'etau angahalá, kuo 'osi

(Saame 130:3).

Ka 'oku tukutaha 'a e fofonga 'ofa 'o e 'Otuá 'i he tokotaha faiangahala kuo fakatomalá, pea 'okú ne foaki kiate ia 'a e fakamolemolé

(Saame 130:4).

Ko e tatali

'Oku 'omi 'e he tō'onga fakalangi ko 'ení ha 'amanaki lelei. Ko ia ai, 'oku tau tatali loto - falala ke ma'u 'a e fakamolemole 'a e 'Otuá.

'Oku tau tatali makehe ki he pongipongi nāunau'ia 'a ia 'oku tau fanongo ai mei hono loungutú: "Hū ki he fiefia'anga 'o homou 'eikí" (Mo'unga 25:21; f. Sāme 130:5-6).

a'Oku kau kotoa mai e kakai 'a e 'Otuá ki he tatali vēkeveke ko 'ení, 'i he taimi "te ne huhu'i ai 'a 'Isileli mei he'enau ngaahi angahala kotoa pē"

(Saame 130:7-8).

"Te tau toitoi 'ia Sisu Kalaisi. Te tau falala ki He'ene 'ofá. Te tau tui he 'aho kotoa pē 'okú Ne 'ofa 'iate kitautolu 'aki ha 'ofa 'oku ta'efakangatangata. 'Oua na'a tuku ha me'a, 'oua 'e fakalotosi'i'i koe, pea 'ai ke ke loto mamahi. Fakakaukau ki he angalelei 'a e 'Otuá. Toe fakamatala ki He'ene ngaahi hōifuá mo e ngaahi tāpuakí. [...]

'Ofa ke 'i hotau lotó ma'u ai pē 'a e fakafeta'i ki he 'Eiki, 'i hotau 'atamaí mo hotau loungutú"

TALI 'A E FA'AHINGA 'O E TANGATÁ KI HE
‘OFA ‘A E ‘OTUÁ

FAKAHIKIHIKI'I MO E FALALA

"Fakafeta'i, ko e 'Eiki, 'a kimoutolu ko 'ene kau tamaio'eiki;
fakafeta'i ki he huafa 'o e 'Eiki" (Saame 113:1)

Ko e hā e ngaahi 'uhinga 'oku 'omi ai 'e he Saame 113 mo e 123 ke tau fakahīkīhīki'i mo falala ki he 'Eikí?

Saame 113:4

Koe'uhí he 'oku hakeaki'i ia 'o mā'olunga ange
'i he langí mo māmaní

Saame 113:5-6

Koe'uhí, neongo 'oku ne mo'ui 'i 'olunga, ka
'oku ne fakavaivai'i ia pea ha'u ki hotau
tu'unga

Saame 113:7-8

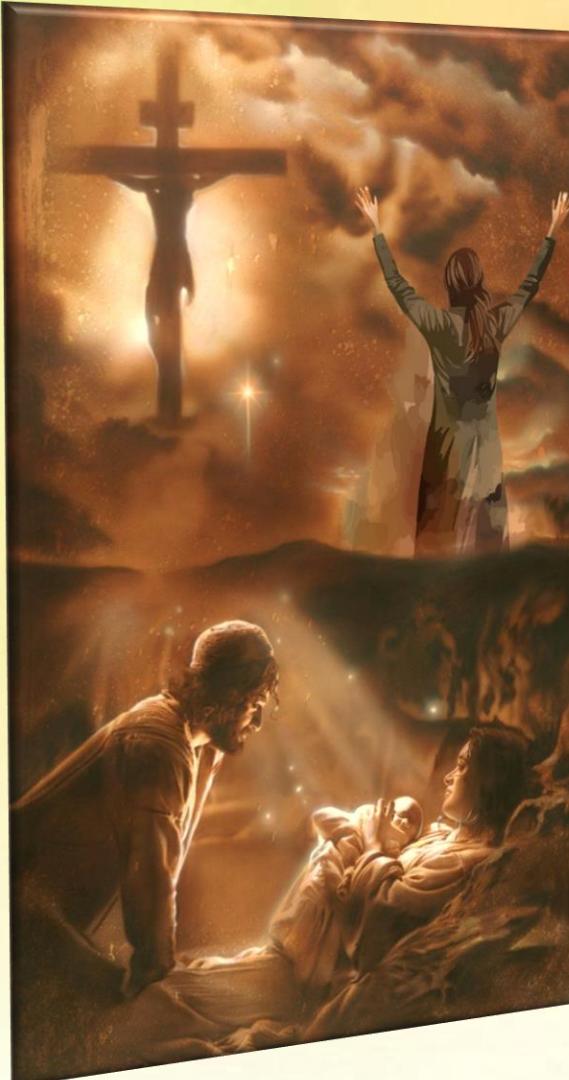
Koe'uhí he 'okú Ne langaki hake 'a e masivá mo
e faingata'a'iá

Saame 113:9

Koe'uhí he 'okú ne fakahoko ha ngaahi
mana fakaofo

Saame 123

Koe'uhí he 'okú Ne 'alo'ofa mai kiate kitautolu
'i he taimi 'oku fehi'anekina'i ai kitautolú

Ko hono fakanounouú, 'oku tau fakahīkīhīki'i 'a e 'Otuá 'i hono mālohí, 'i he'ene ngaahi maná,
'i he'ene 'ofá, pea koe'uhí 'okú ne fakavaivai'i ia, neongo 'a 'ene mā'ongo'ongá.

Te tau lava 'o mamata fakataha 'i he kolosí ki he ngaahi 'ulungāanga fakalangi kotoa ko 'ení.
Na'e taki 'e He'ene 'ofa lahi 'a Sisu ke Ne fakavaivai'i la "ki he mate" ma'atautolu (Filipai . .
2:8). 'Ikai 'oku taau eni ke fakahīkīhīki'i? He 'ikai koā ke tau falala kakato ki he Fakamo'ui
mālohi mo 'ofa ko 'ení?

TĀPUAKI'I MO E FAKA'APA'APA'I

Fakafeta'i ki he 'Eikí, 'a hoku laumālié, pea 'oua na'a ngalo 'a 'ene ngaahi lelei kotoa pē" (Saame 103:2)

Ko e hā e ngaahi lelei 'oku foaki mai 'e he 'Eikí kiate kitautolú?

→ Fakamolemole'i 'eku ngaahi angahalá (Saame 103:3a)

→ Fakamo'ui hoku ngaahi mahaki (Saame 103:3b)

→ Fakahaofoi 'eku mo'uí mei he luó (Saame 103:4a)

→ Okú Ne fakakalauni au 'aki 'a e ngaahi lelei mo e 'ofa (Saame 103:4b)

→ 'Okú Ne fakakalauni au 'aki 'a e ngaahi lelei mo e 'ofa (Saame 103:4b)

→ 'Okú ne fakaivia au (Saame 103:5b)

→ 'Okú Ne fai 'a e fakamaau totonú 'i he taimi 'oku ou faingata'a'ia ai 'i he fetā'akí (Saame 103:6)

→ Okú ne fakahā mai kiate au 'ene ngaahi palaní (Saame 103:7)

→ 'Okú Ne 'ofa 'iate au pea he 'ikai ke Ne 'ita kiate au (Saame 103:8-9)

→ 'Oku 'ikai te Ne totongi fakafoki mai kiate au 'o fakatatau ki he'eku angahalá
(Saame 103:10-11)

→)'Oku 'ikai te Ne manatu'i 'eku ngaahi angahalá (Saame 103:12)

→ Okú ne 'afio'i 'e wavé ni pē ha'aku mālōlō, pea 'okú ne 'alo'ofa mai kiate au (Saame 103:1318)

Ko e tali ki he ngaahi anga'ofa ko 'ení, 'oku tau kau fakataha ai mo e kau 'āngeló 'i hono tāpuaki'i 'o e 'Eikí (Saame 103:19-22). 'Oku kamata 'a e fakahīkihikí 'i he taimi 'oku fakatokanga'i ai 'e ha taha 'a e ngeia mo e ngaahi ngāue 'a e 'Otuá pea tali 'i he lotu ki he'ene lelei, 'alo'ofá, mo e potó.

"Kuo pau ke 'oua na'a ke ngoto hifo 'i he loto fo'i. 'E ngaohi 'a e loto vaivaí ke mālohi; 'e fai 'a e faka'auha ki he 'amanaki lelei. 'Oku 'ofa mai 'a e 'Otuá ki Hono kakai. 'Oku fakaava 'a hono telingá ki he'enau tangí. 'Oku 'ikai ha'aku manavasi'i ki he ngāue 'a e 'Otuá. Te Ne tokanga'i pē 'e Ia 'Ene ngāué. Ko hotau fatongia ke fakafonu hotau tu'unga mo e feitu'u, mo'ui ... loto fakatōkilalo 'i he ve'e kolosí, pea mo'ui faivelenga mo mā'oni'oni 'i Hono 'aó. Lolotonga 'etau fai 'ení he 'ikai ke tau mā, ka 'e falala hotau laumālié ki he 'Otuá 'i he loto-to'a. [...] 'Oku tu'u ma'u hoku lotó, 'o falala ki he 'Otuá. 'Oku tau ma'u ha Fakamo'ui kakato. 'E lava ke tau fiefia 'i He'ene kakató. 'Oku ou faka'amu ke u lī'oa lahi ange ki he 'Otuá, fakatapui lahi ange kiate Ia"

EGW (Fakakaukau kia Sisu, Tisema 3)